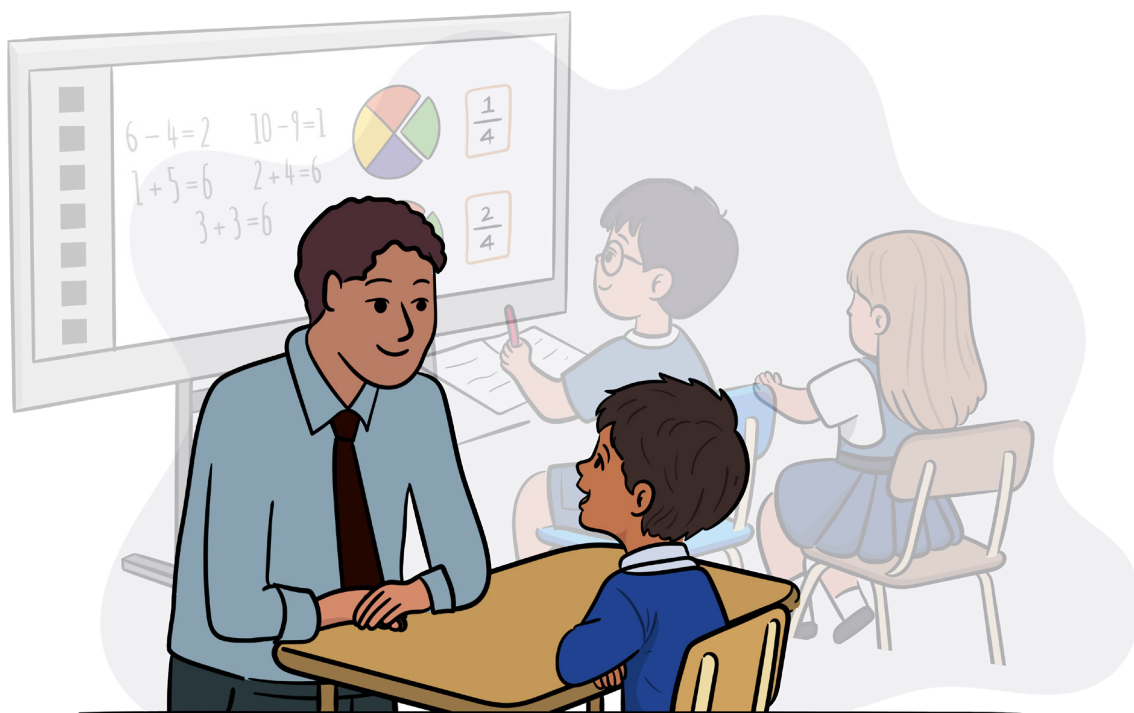

SEND (خاتکري تعليمي اړتياوو او معلوماتونو) خدمتونو لارښونه د کورنيو لپاره

فبروري 2026

په دې لارښوونو کې څه شتون لري؟

- 2 که ستاسو ماشوم په ښوونځي کې اضافي ملاتړ ته اړتيا ولري، تاسو څه تمه کولی شئ؟
- 3 مخکې له دې چې ستاسو ماشوم په نوي ښوونځي کې زده کړې پیل کړي، څه به پېښ شي؟
- 4 وروسته له دې چې ستاسو ماشوم ښوونځی پیل کړي، څه به پېښ شي؟
- 6 له ښوونځي څخه بهر تاسو له کوم ځايه مرسته ترلاسه کولی شئ؟
- 7 د دې کلمو معنا څه ده؟
- 7 د SEND (ځانگړې تعليمي اړتياوو او معلوليتونو) څلور برخې
- 8 لغات نامه

که ستاسو ماشوم په ښوونځي کې اضافي ملاتړ ته اړتيا ولري، تاسو څه تمه کولی شئ؟

په انگلستان کې، ښوونځي بايد هغو ماشومانو او ځوانانو ته چې اړتيا لري اضافي پاملرنه او ملاتړ برابر کړي. ستاسو ماشوم ښايي د لوستلو ستونزه ولري، ښايي اړتيا ولري چې د ويلچير په مرسته حرکت وکړي، يا کيدای شي د نورو ماشومانو سره ملگرتيا ورته ستونزمنه وي، د بېلگې په توگه. که تاسو دې ته اړ شوی یاست چې خپل هیواد پرېږدئ د بېلگې په توگه د شخړې له امله یا ځکه چې هلته خوندي نه وئ ستاسو ماشوم ممکن خفه او اندېښمن شي.

د ستاسو د ماشوم ښوونځی بايد هغه ستونزې ومومي چې ستاسو ماشوم ورسره مخ دی، او دوی بايد اضافي مرسته برابره کړي ترڅو ستاسو ماشوم زده کړه وکړي او په ښوونځي کې آرام او پر شمولو احساس وکړي. هر ښوونځی د ماشومانو او ځوانانو د ملاتړ په طريقه کې لږ توپیر لري، خو ستاسو ماشوم حق لري چې ښوونځي ته ولاړ شي او هغه مرسته ترلاسه کړي چې ورته اړتيا لري.

په دې لارښونه کې لاندې موضوعات شامل دي:

- مخکې له دې چې ستاسو ماشوم په نوي ښوونځي کې زده کړې پیل کړي، څه به پېښ شي
- وروسته له دې چې ستاسو ماشوم ښوونځی پیل کړي، څه به پېښ شي؟
- تاسو له ښوونځي بهر له کوم ځايه مرسته ترلاسه کولی شئ؟
- ځينې کلمي او عبارتونه چې تاسو يې اورېدلی شئ، او د هغوی معنا.

په دې لارښونه کې هغه کلمې او عبارتونه چې ممکن ستاسو لپاره نوي وي، **په دې ډول روښانه شوي**. ده دې لارښونې په پای کې، په 8 پاڼه کې يوه لغتنامه شته، چې د دې کلمو او عبارتونو مانا به درته وښيي، همدارنگه ځينې نورې چې ممکن تاسو يې واورئ. که تاسو دا په سکرین باندې لولی، کولی شئ پر کلمو کلیک وکړئ يا يې لمس کړئ. تر څو مستقیم د لغاتونو لېست ته لاړ شئ.

مخکې له دې چې ستاسو ماشوم په نوي ښوونځي کې زده کړې پيل کړي، څه به پېښ شي؟

لومړۍ مرکه

مخکې له دې چې ستاسو ماشوم په نوي ښوونځي کې پيل وکړي، تاسو به له يوه کارکوونکي سره ووينئ. دا غونډه ډېره مهمه ده. دا ستاسو لپاره يوه موقع ده چې ښوونځي ته د خپل ماشوم، د هغه ستونزو، او د اړتيا وړ مرستې په اړه ووايئ. ښوونځي دې معلوماتو ته اړتيا لري څو ستاسو د ماشوم لپاره غوره ملاتړ کړنلاره جوړه کړي.

تاسو کولی شئ غوښتنه وکړئ چې غونډه په يوه ارامه او شخصي خونه کې ترسره شي. که تاسو د انگليسي د پوهېدو يا خبرې کولو په اړه اندېښمن ياست، له ښوونځي د مرستې غوښتنه وکړئ. ښوونځي ممکن يوه انساني ژباړن برابر کړي (ستاسو په خونه کې، يا د تليفون يا وېډيو کال له لارې)، يا دوی کولی شي د کمپيوټر يا تليفون اپليکيشن د ژباړلو وسيلې وکاروي. تاسو کولی شئ غوښتنه وکړئ چې يو د کورنۍ غړی يا نږدې ملګری له ځان سره غونډې ته راوړئ ترڅو مرسته وکړي. دا په ځانګړي ډول ګټور دی که هغوی د انگليسي تعليمي سيستم په اړه پوهه ولري. د خپل ماشوم د ستونزو په اړه هر ډول اسناد يا راپورونه، او د هغه مرستې په اړه معلومات چې مخکې يې ترلاسه کړي وي، له ځان سره راوړئ.

تاسو کولی شئ دا پوښتنې په مرکې کې وکړئ:

1. د ښوونځي **SENDCo (د ځانګړو تعليمي اړتياوو همغږی کوونکی)** څوک دی، او زه څنګه کولی شم له هغوی سره اړيکه ونيسم؟
ايا زه کولی شم د د ځانګړو تعليمي اړتياوو همغږی کوونکي عکس ترلاسه کړم؟
 2. زما د ماشوم د ټولګي ښوونکي (په ابتدايي ښوونځي کې)، يا د کال مشر (په منځني ښوونځي کې)، يا **کلیدي کارکوونکي** څوک دی؟
زه څنګه کولی شم له هغوی سره اړيکه ونيسم؟
 3. ايا زه کولی شم يو فردی لارښود ولرم چې نوملړونه يې ژباړل شوي وي، ترڅو ښوونځي کې مهم ځايونه وښيي چېرې چې زما ماشوم بايد وي؟
 4. ايا زه کولی شم د خپل ماشوم ټولګي او هغه ځای وګورم چېرته چې به هغوی کينۍ؟
 5. ايا زه کولی شم د ښوونځي څخه معلومات په هغه ژبه ترلاسه کړم چې زه يې د لوستلو شم يا غوره ګڼم؟
- ښوونځي ښايي په لومړي مرکې کې ستاسو ټولو پوښتنو ته ځواب ور نه کړي. که تاسو نورې پوښتنې لرئ، د خپل ماشوم د ټولګي ښوونکي (په ابتدايي ښوونځي کې) يا د کال مشر (په منځني ښوونځي کې) سره د خبرو غوښتنه وکړئ.

ښوونځي به د لومړي مرکي په مهال له تاسو څخه د دې معلوماتو غوښتنه وکړي:

• شخصي معلومات او د اړیکو تفصیل:

- د خپل ماشوم نوم او پته، او د خپلو اړیکو نیولو تفصیلات، لکه ستاسو تلیفون شمېره
- د خپل ماشوم عمر، مذهب، جنس، قومیت، او د هغوی شوقونه او علاقې.

• د خپل ماشوم ده شالید په شمول:

- آیا دوی په بېلابېلو هیوادونو کې زیږیدلي او/یا یې ژوند کړی دی؛
- هغوی کله بریتانیا ته راغلل؟
- آیا دوی په کوم بل هیواد/هیوادونو کې ښوونځي ته تللي دي.

- ستاسو د کورنۍ په اړه هر ډول یا اړونده معلومات. تاسو اړتیا نلری ښوونځي ته ووايست که تاسو کډوال یا د پناه غوښتونکی یاست، خو که دوی دې ته پوه شي، ښایي ښوونځي ته ستاسو د ماشوم د غوره ملاتړ کې مرسته وکړي. همدارنګه تاسو کولی شئ ښوونځي ته هم ووايست که ستاسو کورنۍ تازه کډه شوې وي، ځکه چې دا هم ګټور معلومات کیدای شي.

- ژبه: د ټولو ژبو په اړه معلومات چې ستاسو ماشوم پری خبری کوی او کاروي یی، په شمول ده هغه ژبو چې دوی یې لوستل او لیکل زده کړي دي.

• زده کړه:

- ستاسو ماشوم مخکې کومو ښوونځیو ته تللی دی؟
- که ستاسو ماشوم مخکې بل ښوونځي ته تللی وي، نو کوم مضامین یې زده کړي دي؟
- ستاسو ماشوم په کومو برخو کې ښه دی، او په کومو برخو کې ستونزې لري کله چې په ښوونځي کې وي؟
- آیا ستاسو ماشوم په بل ښوونځي کې اضافي ملاتړ ترلاسه کړی و؟
- که ستاسو ماشوم په منځني ښوونځي کې وي، د راتلونکي لپاره یې پلانونه څه دي؟ هغوی کوم مضامین زده کول غواړي؟ د هغوی د مسلکي راتلونکي پلانونه څه دي؟

- روغتیا: د هر ډول طبي یا تعلیمي ستونزو په اړه معلومات چې ستاسو ماشوم مخکې درلودل، او د خپل محلي ډاکټر (GP) نوم او د اړیکې تفصیل راوړئ.

وروسته له دې چې ستاسو ماشوم ښوونځی پیل کړي، څه به پېښ شي؟

ارزونه

لومړی، ښوونکي به ستاسو ماشوم وګوري ترڅو ډاډ ترلاسه کړي چې هغه په ښوونځي کې اړامه دی او ملګرتیا جوړوي. همدا رنگه ښوونکي به دا هم وګوري چې ستاسو ماشوم څنګه زده کړه کوي.

که ښوونکي وپني چې ستاسو ماشوم په ښوونځي کې خفه یا اندېښمن دی، دوی به له داسې شخص سره اړیکه ونیسي چې روزل شوی وي ترڅو ستاسو ماشوم په ښوونځي کې خوندي او خوشحالی احساس وکړي.

بیا به، ښوونکي ستاسو له ماشوم څخه د ژبي ازموینې واخلی. دا د دې لپاره دی چې وګوري ستاسو ماشوم په خپله کورنۍ ژبه څنګه خبرې کوي او زده کړه کوي، او څومره ښه انګلیسي زده کړي لري.

که ښوونکي وويني چې ستاسو ماشوم د انگليسي ژبې لپاره نوی دی، نو دوی به د دې لپاره پلانونه جوړ کړي چې ستاسو ماشوم سره د انگليسي زده کړې ملاتړ وکړي.

که ښوونکي وويني چې ستاسو ماشوم په خپله کورنۍ ژبه او انگليسي کې د خبرو، لوستلو او ليکلو ستونزې لري، دوی به له روزل شوي شخص سره اړيکه ونيسي، چې د وينا او ژبې درملگر (Speech and Language Therapist) په نوم ياديږي او کولی شي ښوونځي ته راشي ترڅو ستاسو ماشوم سره مرسته وکړي.

که ښوونکي وويني چې ستاسو ماشوم نورې ستونزې لري د بېلګې په توګه که هغوی د ښوونکي اورېدو کې ستونزه ولري دوی به د دې لپاره پلان جوړ کړي چې ستاسو ماشوم ته ټسټ ورکړل شي. دا د دې لپاره دی چې معلومه کړي آیا ستاسو ماشوم اضافي ملاتړ ته اړتيا لري که نه.

ښوونځي بايد لومړی تاسو ته ووايي که ستاسو ماشوم د ښوونځي له بهر يو کس سره ملاقات کوي.

معلومات

که ښوونځي نورو معلوماتو ته اړتيا ولري، دوی به له تاسو وغواړي چې د نورو کارکوونکو سره غونډې ترسره کړئ. په دې کې ستاسو د ماشوم ټولګي ښوونکی (په ابتدايي ښوونځي کې) يا د کال مشر (په منځني ښوونځي کې)، د **EAL همغږی کوونکي**، او SENDCo شامل کيدای شي.

هغوی به وپوښتي چې تاسو او ستاسو ماشوم کومه مرسته غواړئ، ترڅو د هغه لپاره جوړ شوي پلانونه ښه عملي شي.

هغوی ممکن وغواړي چې ستاسو ده کورڅخه ليدنه وکړي، ترڅو وګوري چې ستاسو ماشوم څنګه لوبې کوي او له خپلې کورنۍ سره څنګه اړيکه نيسي. په دې ليدنه کې به هغوی تاسو ته د خپل ماشوم د ودې په اړه هم پوښتني وکړي او وپوښتي چې آیا څه شی شته چې تاسو پرې اندېښمن ياست. دغه معلومات به ښوونځي سره مرسته وکړي ترڅو پوه شي چې ستاسو ماشوم څنګه پرمختګ کوي او په کومو برخو کې ستونزې لري.

محرميت

هغه ښوونځي کارکوونکي چې له ستاسو ماشوم سره کار کوي، بايد د هغه په اړه معلومات محرم وساتي. دا د هغو متخصصينو لپاره هم صدق کوي چې ښايي ښوونځي ته ستاسو د ماشوم د ارزونې يا د کار لپاره راشي. هغوی به معلومات يوازې له تاسو او د ښوونځي له اړونده کارکوونکو سره شريک کړي.

د خپل ماشوم د ملاتړ لپاره بدلونونه

ښوونځي به پريکړه وکړي چې کوم بدلونونه کولی شي د دې لپاره وکړي ترڅو ستاسو ماشوم ښه زده کړه وکړي. هغوی به دا د تاسو، ستاسو ماشوم، او هر هغه روزل شوي کس څخه ترلاسه شوي معلومات په کارولو سره وکړي چې له ستاسو ماشوم سره يې خبرې کړي وي. ښوونځي به هر هغه بدلون ترسره کړي چې د ترسره کولو لپاره يې معقول او ممکن وي (دې ته **عادلانه تعديلات** ويل کيږي).

په ازموینو او امتحانونو کې مرسته

ښوونځي به د خپل ماشوم لپاره پلان جوړ کړي ترڅو په ازموینو او امتحانونو کې اضافي مرسته ترلاسه کړي، چې دې ته د لاسرسي ترتیبات ویل کېږي. د بېلګې په توګه، دوی کولی شي خپل ماشوم ته دوه ژبنی قاموس ورکړي یا ورته د ازموینې د بشپړولو لپاره اضافي وخت ورکړي.

په منځني ښوونځي کې مضامین

ښوونځي به ستاسو ماشوم د ازموینو لپاره نوم ثبت کړي. دا اکثراً د GCSE سندونه وي، او پکې د یوې بلې ژبې GCSE هم شاملېدای شي چې ستاسو ماشوم مخکې زده کړې وي.

ځینې ښوونځي بدیل سندونه وړاندې کوي، نو د دې په اړه د خپل ماشوم ښوونځي څخه وپوښئ.

تاسو کولی شئ دغه معلومات هم وګورئ: bell-foundation.org.uk/english-education-system

له ښوونځي څخه بهر تاسو له کوم ځایه مرسته ترلاسه کولی شئ؟

د SEND ادارې

د SEND ادارې له کورنیو سره کار کوي ترڅو د هغو ماشومانو سره مرسته وکړي چې ځانګړې اړتیا یا معلولیت لري او په ښوونځي کې ښه کار وکړي:

- د ملي کانو ماشومانو ټولنه: هغوی د هغو کورنیو سره مرسته کوي او ملاتړ برابروي چې ماشومان یې رانده وي (bit.ly/NDCS_homepage).
- Barnardo's SENDIASS (د ځانګړو تعلیمي اړتیاوو او معلولیتونو معلومات، مشوره او ملاتړ خدمتونه): کورنیو، پالونکو، او ځوانانو ته معلومات، مشوره، او ملاتړ برابروي (bit.ly/Barnardos_SENDIASS).
- د وینا او ژبې بریتانیا: هغوی د کورنیو سره مرسته کوي ترڅو خپلو ماشومانو ته ملاتړ برابر کړي که هغوی د خبرو یا ژبې ځانګړې اړتیاوې ولري (د دې تر څنګ چې انګلیسي د اضافي ژبې په توګه زده کوي) (bit.ly/Speech_and_Language_UK).
- nasen (د ځانګړو تعلیمي اړتیاوو ملي اتحادیه): اصلي هدف یې ښوونکي او تعلیمي مسلکي کسان دي، خو دا اداره هم برابرېد کورنیو او پالونکو لپاره لارښود (<https://nasen.org.uk/parents-and-carers>).

ټولنیزې ادارې

ستاسو د محلي ټولنې غړي ممکن ستاسو د ماشوم د ژبې او نورو اړتیاوو په ملاتړ کې مرسته وکړي او د تعلیمي سیستم په اړه هم ګټور معلومات وړاندې کړي. تاسو کولی شئ د خپل کلیسا، جومات، مندر، یا کلتوري ټولنیز مرکز خلکو سره خبرې وکړئ، یا د ټولنې په ښوونځي کې له هغو کارکوونکو سره اړیکه ونیسئ چې هغه ژبې تدریسوي چې ستاسو ماشوم پری خبری کولی شي.

د دې کلمو معنا څه ده؟

يادونه: لاندې معلومات او تعريفونه د دې لارښوونې د ليکلو پر وخت سم وو، خو ځينې يې ښايي د نوي حکومتي پاليسۍ سره بدلون ومومي.

د SEND (ځانګړې تعليمي اړتياوو او معلوليتونو) څلور برخې

په انگليسي تعليمي سيستم کې، هغه ډول ستونزې چې ماشومان او ځوانان ورسره مخ دي، په څلورو ډلو وېشل شوي دي:

1. ارتباط او متقابل عمل

په دې ډله کې ماشومان او ځوانان کېدای شي د خبرو او ژبې ستونزې ولري، او د اړيکو جوړولو، د ملګرو جوړولو، او په لوبو او دندو کې د نوبت اخيستلو ستونزه ولري. دې ماشومانو ته په ټولګې کې ملاتړ ته اړتيا ده، ترڅو له نورو سره ښه اړيکه ونيسي او په ګډه ښه کار وکړي. عصبي توپير لرونکي زده کوونکي، چې پکې اوتيسټيک زده کوونکي هم شامل دي، په دې ډله کې دي. دا زده کوونکي د فکر کولو، پوهېدو، او له نورو سره د اړيکې مختلفې لارې لري، او بېلابېل ځواکونه او وړتياوې هم لري.

2. پوهاوی او زده کړه

په دې ډله کې ماشومان او ځوانان د خپل عمر له نورو سره په پرتله ورو زده کوي او د معلوماتو په پوهېدو او يادولو کې ستونزې لري. د بېلګې په توګه، کېدای شي هغوی په سمه توګه د اونی ورځې په ترتيب يادولو کې ستونزه ولري. هغوی ښايي د ضرب جدولونه يا د رياضياتو فورمولونه زده کولو کې ستونزه ولري، او همدارنګه د لوستلو، ليکلو، او املا په سمه توګه کولو کې هم ستونزه ولري.

3. ټولنيزې، عاطفې، او رواني روغتيايي ستونزې

د دې ماشومانو او ځوانانو ډله له خپلو احساساتو او عواطفو سره ستونزې لري، چې د هغوی د نورو خلکو سره په اړيکو هم اغېز کوي. دوی ممکن غمجن يا خپه احساس وکړي او د ځان په اړه منفي احساسات ولري. هغوی ښايي د خوب، خوړو، او د کورنۍ او ملګرو سره د ګډون کولو په برخه کې ستونزې ولري. هغوی ښايي په ښوونيزو دندو تمرکز کولو يا د هغې بشپړولو کې ستونزه ولري.

4. فزيکي او/يا حسي اړتياوې

د دې ماشومانو او ځوانانو ډله د حرکت کولو ستونزې لري، لکه مزل کول، د بوتونو لیس تړل، يا د چاقو او کانتې کارول. په دې ډله کې ځينې زده کوونکي په ښه ډول ليدلو يا اورېدو کې ستونزه لري.

لغات نامه

د لاسرسي ترتیبات	په ازموینو او امتحانونو کې مرسته، لکه اضافي وخت.
د EAL (انګلیسي) د اضافي ژبې په توګه زده کوونکی	هغه زده کوونکی چې په کور کې په نورو ژبو خبرې کوي.
د EAL همغږی کوونکی	ځینې ښوونځیو کې داسې کس شته چې د EAL همغږی کوونکی نومېږي. دا کارکوونکی د هغو ماشومانو او ځوانانو سره کار کوي چې څو ژبې خبرې کوي او انګلیسي زده کوي.
EHCP (د زده کړو، روغتیا، او پاملرنې پلان)	ځینې ماشومان یا ځوانان داسې پلان لري چې EHCP نومېږي، کوم چې ښيي هغوی باید کوم اضافي مرسته او ملاتړ ترلاسه کړي.
IEP (د انفرادي تعلیمي پلان)	یو پلان چې ښوونځی د هر هغه زده کوونکي لپاره جوړوي چې اضافي ملاتړ ته اړتیا لري. ښوونځي باید د پلان جوړولو پر مهال له زده کوونکي او د هغه له کورنۍ سره خبرې وکړي او وښيي چې زده کوونکی او کورنۍ څه غواړي.
د شمولیت پالیسي	یو سند چې هر ښوونځی باید ولري ترڅو وښيي چې څنګه ډاډ ترلاسه کوي چې هر ماشوم یا ځوان ورته فرصت ولري چې زده کړه وکړي او ښه کار وکړي.
کلیدي کارکوونکی	ځینې ماشومان چې اضافي ملاتړ ته اړتیا لري، به داسې یو کارکوونکی ولري چې د مرستې لپاره ورته ټاکل شوی وي او د هغوی د کورنۍ لپاره اصلي اړیکه وي. دا کس اکثر د کلیدي کارکوونکي په نوم یادېږي، خو ځینې ښوونځي ممکن بل عنوان وکاروي.
ناوخته رسیدل	هغه زده کوونکي چې د بریتانیا په ښوونځي کې د لومړي ځل لپاره شاملېږي، په داسې حال کې چې عمر یې زیات وي او په لوړ کلونو عمر کې وي.
روحي او ټولنیزه پاملرنه	هغه کارونه چې د ښوونځي کارکوونکي د ماشومانو او ځوانانو د خوندي، روغ او خوشحاله ساتلو لپاره ترسره کوي. د ښوونځي په روحي او ټولنیز پاملرنه د ښوونځي نرسن، لارښود مشاورین، یا هغه ښوونکي شامل وي چې ځانګړې روزنه لري.
د زده کوونکي پاسپورټ/ پروفایل	د هر زده کوونکي لپاره د ښوونځي سند، چې پکې د هغه شخصي معلومات، د هغو ژبو په اړه معلومات چې خبرې کوي، کومې زده کړې یې کړي، او د روغتیا تفصیلات شامل وي.

کله چې ښوونځي د يو ماشوم يا ځوان د ښوونځي ستونزو په اړه خبر شي، نو بايد هر ډول پلانونه او بدلونونه ترسره کړي ترڅو ډاډ ترلاسه کړي چې هغه زده کړه کولی شي او په ازموينو او امتحانونو کې خپله غوره وړتيا وښيي.	عادلانه تعديلات
دا د دې معنی لري چې ماشوم يا ځوان کومه ستونزه لري. دا ممکن د زده کړې ستونزه وي، د لوستلو ستونزه وي، يا فزيکي چلنج وي، لکه د اوریدو ستونزه.	SEN/SEND (ځانګړې تعليمي اړتياوې او معلوليتونه)
د SENDCo د ښوونځي له مشرانو څخه يو دی. دوی بايد ډاډ ترلاسه کړي چې هر زده کوونکی چې ملاتړ ته اړتيا لري، مناسب ملاتړ ترلاسه کړي.	SENDCo د (د ځانګړو تعليمي اړتياوو او معلوليتونو همغږی کوونکی)
کله چې يو زده کوونکی په ښوونځي کې ستونزې ولري، ښښې (اشارې) شته چې ښوونځي کارکوونکو ته وښيي چې هغه مرسته او ملاتړ ته اړتيا لري. د بېلګې په توګه، که يو زده کوونکی په ټولو ژبو کې چې هغه يې زده کړي، د لوستلو ستونزه ولري، ښايي د لوستلو ستونزه ولري يا د ليد ستونزه ولري. ښوونځی بايد ښښې او شواهد ولټوي ترڅو معلومه کړي چې ستونزه څه ده.	د SEND ښښې
يو کس چې په ټولګي کې کار کوي، څو ځينې زده کوونکو ته اضافي مرسته برابر کړي. ځينې د ښوونکو مرستيالان (TAs) مسلکي ښوونکي وي، خو ټول نه.	د ښوونې مرسته کوونکی (TA)